

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
ZAGREB

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

I
RJEŠENJE

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Ivice Omazića, predsjednika vijeća, Raoula Dubravca, suca izjavitelja i Tatjane Kujundžić Novak, člana vijeća, u pravnoj stvari 1. tužitelja OPORTUNITAS d.o.o., Zagreb, OIB 47237431623, 2. tužitelja OPORTUNITAS NEKRETNOSTI d.o.o., Zagreb, OIB 79396559037, 3. tužitelja GARAŽA ULAGANJA d.o.o., Sibenik, Ante Starčevića 2 (prije: OPORTUNITAS USLUGE d.o.o., Zagreb), OIB 87528215092, i 4. tužitelja PRIAMOS d.o.o., Zagreb, OIB 42289144892, svi zastupani po punomoćnicima, odvjetnicima iz Odvjetničkog društva Jelić i Čavlina Zrinšćak iz Zagreba, protiv tuženika CREDO BANKA d.d. u stečaju, Split, Zrinjsko-Frankopanska 58, OIB 94141384086, radi utvrđenja i činidbe, odlučujući o žalbi tužitelja protiv presude Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-329/2013 od 17. prosinca 2014., u sjednici vijeća održanoj 25. srpnja 2018.

presudio je

Odbija se kao neosnovana žalba tužitelja i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-329/2013 od 17. prosinca 2014.

riješio je

Odbija se kao neosnovana žalba tužitelja i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-329/2013 od 17. prosinca 2014. u točki II. izreke u dijelu u kojem se tužiteljima nalaže naknaditi tuženiku parnični trošak u iznosu od 2.500,00 kn.

Obrazloženje

Prvostupanjski sud je presudio:

„I. Odbija se tužbeni zahtjev koji glasi:

I. Utvrđuje se ništetnim Ugovor o hibridnom instrumentu broj: 04/10 sklopljen dana 18.6.2010. između drugotužitelja i tuženika.

II. Nalaže se tuženiku da povuče instrumente osiguranja iz točke I tužbe s naplate kod Financijske Agencije, i da predmetne instrumente osiguranja preda (vrati) tužiteljima, sve u roku od 8 dana od dana pravomoćnosti ove presude, a podredno, zabranjuje se tuženiku naplata po instrumentima osiguranja iz točke I tužbe.

II. Odbija se i drugi istaknuti tužbeni zahtjev koji glasi:

- 1) Utvrđuje se da je Ugovor o hibridnom instrumentu br 04/10 od 18.06.2010. ništav.
- 2) Nalaže se tuženiku Credo banci d.d. u stečaju obustava provođenja svih radnji prisilne ovrhe po partiji kredita br 8475002495 protiv tužitelja i njihovih jamaca;
- 3) Nalaže se tuženiku Credo banci d.d. u stečaju da kod Fine odjel prisilne blokade ishodi povrat svih instrumenata osiguranja tužitelja predanih po partiji kredita br 8475002495 i povrat istih tužiteljima kako slijedi:
 - 1 tužitelju Oportunitas d.o.o.: četiri bjanko zadužnice – svaka izdana na milijun kuna od čega dvije bjanko zadužnice izdane od strane 1 tužitelja Ov-9652/10 i Ov-9653/10 i dvije bjanko zadužnice izdane od strane člana društva Hrvoja Puljiza, jmbg 0408978380017 Ov-9654/10 i Ov-9655/10;
 - 2 tužitelju Oportunitas nekretnine d.o.o.: dvije bjanko zadužnice – svaka izdana na milijun kuna Ov-9650/10 i Ov-9651/10;
 - 3 tužitelju Oportunitas usluge d.o.o.: dvije bjanko zadužnice svaka izdana na milijun kuna Ov-9658/10 i Ov-9656/10
 - 4 tužitelju PRIAMOS d.o.o.: dvije bjanko zadužnice svaka izdana na milijun kuna
- 4) Nalaže se tuženiku Credo banci d.d. u stečaju da 1 tužitelju Oportunitas d.o.o. izda brisovno očitovanje podobno za brisanje fiducijarnog prijenosa prava vlasništva na vrijednosnim papirima-dionicama Industrogradnje d.d. i to 4600 dionica oznake ING-R-A u vlasništvu 1 tužitelja, oznake računa 8978590 broj vlasničke pozicije 9.500 komada;
- 5) Nalaže se tuženiku Credo banci d.d. u stečaju da vrati 1 tužitelju Oportunitas d.o.o. 2 bianco mjenice s klauzulom "bez protesta" potpisane i ovjerene od 1 tužitelja kao korisnika kredita s mjeničnim očitovanjem; 1 bjanko mjenicu vlasnika tvrtke Hrvoja Puljiza, jmbg 0408978380017 s klauzulom "bez protesta" s avalom supruge i mjeničnim očitovanjem; sve to u roku od 8 dana od pravomoćnosti ove presude pod prijetnjom ovrhe."

Nepobijanim rješenjem u točki I. izreke prvostupanjski sud odbacio je tužbu u dijelu tužbenog zahtjeva kojim tužitelji predlažu utvrditi da je 24. lipnja 2010. nastala obveza tuženika prema drugotužitelju, odnosno pravo drugotužitelja da od tuženika potražuje iznos od 1.500.000,00 EUR, i da je prvotužitelj podmirio svoje cjelokupno dugovanje prema tuženiku iz Ugovora o kratkoročnom kreditu broj 8475002495 od 10. lipnja 2010. i u točki II. izreke naložio tužiteljima naknaditi tuženiku parnični trošak u iznosu od 2.500,00 kn, a odbijen je kao neosnovan zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 7.500,00 kn.

U obrazloženju se navodi da su drugotužitelj i tuženik sklopili ugovor o hibridu prema kojem se drugotužitelj obvezao uplatiti 1.500.000,00 EUR tuženiku, a što je drugotužitelj i učinio. Novac koji je uplatio stekao je od 1 Grupe d.d., a potom je pak novac stekla od tuženika odobrenim ugovorom o dugoročnom kreditu. Prvotužitelj je s tuženikom sklopio ugovor o kratkoročnom kreditu kojim mu je odobren kredit u iznosu od 1.500.000,00 kn, a drugo do četvrtotužitelj su jamci platci po tom ugovoru. Tuženik je aktivirao sredstva osiguranja po odobrenom kreditu prvotužitelju podnjevši ih na naplatu. Ugovor o hibridu suprotan je čl. 31. st. 3. Zakona o kreditnim institucijama („Narodne novine“ broj: 117/08, 74/09, 153/09, 108/12 i 54/13; dalje: ZOKI), ali se ne radi o ništetnom ugovoru jer je sklapanje predmetnog ugovora zabranjeno samo tuženiku, a posljedica sklapanja ugovora je prekršajna odgovornost tuženika. Sud nije našao da bi skopljeni ugovor o hibridu bio protivan moralu kao jednom o zakonom predviđenih razloga ništetnosti niti je iz navoda tužitelja mogao zaključiti kakva je to šteta i u kojim iznosima nastala sklapanjem ugovora klijentima tuženika. Kako ugovor o hibridu nije ništetan, drugotužitelj nije s te osnove mogao steći

potraživanje prema tuženiku i ustupiti ga privotuzitelju koji nije mogao prebiti tako ustupljeno potraživanje s tuženikovim potraživanjem kojeg ima na temelju odobrenog kratkoročnog kredita jer nisu ispunjene pretpostavke propisane odredbom čl. 195. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ 35/05 i 41/08; dalje: ZOO). Kako sud nije utvrdio ništetnim sporni ugovor neosnovan je i drugi istaknuti zahtjev na predaju instrumenata osiguranja. Sud je odbio izvođenje dokaza vještačenjem i saslušanjem stranaka ocijenivši ih suvišnim s obzirom na utvrđeno činjenično stanje i predmet postupka.

Tužitelji su podnijeli žalbu protiv navedene presude zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te pogrešne primjene materijalnog prava s prijedlogom da drugostupanjski sud pobijanu presudu ukine i predmet vrati na ponovno suđenje. U bitnom ponavlja tvrdnje o ništetnosti ugovora o hibridu i posljedicama ništetnosti odnosno osnovanosti zahtjeva za vraćanje uplaćenih 1.500.000,00 EUR tuženiku. Navodi pojedinosti međusobnih odnosa i ističe ulogu I Grupe d.d. i iznosi svoje videnje tih odnosa kao značaj i ugovora o hibridu kojeg tuženik nije uključio u jamstveni kapital banke niti pretvorio u dionice banke što je bio dužan učiniti da se radi o pravom hibridu. S obzirom na međusobnu povezanost svih sudionika uključenih u transakciju sklapanja ugovora o hibridu proizlazi da se radilo o fiktivnom ugovoru jer su stranke imale namjeru osigurati povrat velikog kredita od 3.000.000,00 EUR, odnosno on je imao svrhu depozita u svrhu osiguranja odobrenog kredita I Grupi d.d. Šteta se ogleda u činjenici da su nakon navedenog ugovora o kreditu nastale okolnosti koje su dovele do stečaja banke i tužiteljima je onemogućen povrat sredstava iz hibrida, a tuženik zadržavajući sredstva iz hibrida istovremeno pokreće postupak radi povrata odobrenog kredita od I Grupe d.d. naplaćujući time odobreni kredit dvostruko. Pobijanu presudu žalitelji nalaze nejasnom i nerazumljivom i proturječnom samoj sebi i bez razloga o odlučnim činjenicama. Nedostatnim nalaze razloge obrazloženja o odlučnim činjenicama o spornim kreditima. Posljedično prvostupanjski je sud pogrešno primijenio odredbe materijalnog prava kad je utvrdio da sklapanje ugovora o hibridu nije protivno moralu i zbog toga ništetno.

Tuženik u odgovoru na žalbu osporava žalbene navode i predlaže žalbu kao neosnovanu odbiti i potvrditi prvostupanjsku presudu.

Žalba nije osnovana.

Pobijana presuda ispitana je u skladu s odredbom čl. 365. st. 1. i 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 148/11-pročišćeni tekst i 25/13; dalje: ZPP) u granicama razloga navedenih u žalbama, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava.

Prvostupanjska presuda u svom obrazloženju sadrži činjenice koje su stranke iznijele i dokaze koje su predložile, koje je od tih činjenica sud utvrdio i koje je dokaze izveo i zašto i kako ih je ocijenio te koje je materijalno pravo primijenio odlučujući o zahtjevima stranaka. Presudu je moguće ispitati te nije zahvaćena žalbenim razlogom iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a. Odlučujući o tužiteljevom zahtjevu sud je pravilno utvrdio da sporni ugovor o hibridu nije ništetan u smislu odredbe čl. 322. st. 1. ZOO-a već da se radi o ugovoru sklapanje kojeg je u smislu odredbe čl. 31. ZOKI-a bilo zabranjeno samo tuženiku, a posljedica tako sklopljenog ugovora je prekršajna odgovornost tuženika.

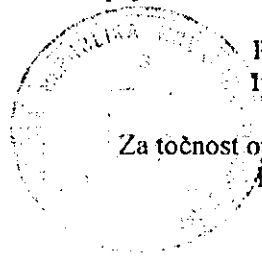
Drugostupanjski sud prihvaća činjenično stanje utvrđeno prvostupanjskom presudom i primjenu materijalnog prava i u smislu odredbe čl. 375. st. 5. ZPP-a neće posebno obrazlagati presudu.

I u žalbi tužitelji ponavljaju sve izneseno tijekom postupka u vezi sa sklapanjem spornog ugovora o hibridnom instrumentu pogrešno smatrajući da činjenica da je ugovor sklopljen protivno odredbi čl. 31. st. 3. ZOKI-a ima za posljedicu ništetnost takvog ugovora. Navedenom je zakonskom odredbom propisano da kreditna institucija ne može, izravno ili neizravno, kreditirati stjecanje ili izdavati garancije ili druga jamstva za stjecanje drugih financijskih instrumenata koje sama izdaje društvo u čijem kapitalu sudjeluju s 20 ili više posto udjela, a koji se s obzirom na svoje karakteristike uključuju u izračun jamstvenog kapitala te kreditne institucije. Tuženik je zbog svojeg teškog financijskog stanja i nezakonitosti u poslovanju uslijed izloženosti protivne zakonu odobrio kredit I Grupi d.d. koja je polovicu odobrenog kredita spornim ugovorom o hibridnom instrumentu uplatila ponovno tuženiku. Tuženik je želio u dopunski kapital sklopljenim ugovorom o hibridnom instrumentu uključiti uplaćeni iznos i takav ugovor je protivan navedenoj zakonskoj odredbi. Hrvatska narodna banka utvrdila je nezakonitosti u poslovanju tuženika i oduzela odobrenje za rad. Međutim, ugovor o hibridnom instrumentu nije ništetan zbog toga jer je tuženik nezakonito prikupljao sredstva za uključivanje u dopunski kapital. Sklapanje takvog ugovora izazvalo je posljedice za drugotužitelja u smislu odredbe Zakona o obveznim odnosima koje se odnose na učinke ugovora u vezi s odredbom čl. 18. Odluke o jamstvenom kapitalu kreditnih institucija („Narodne novine“ broj 1/09), jer je dospijecće ulaganja šest godina od izvršenog ulaganja, a posebna pravila propisuju i posljedice u slučaju stečaja kreditne institucije. Međutim, prvotužitelju je nakon ugovora o hibridnom instrumentu odobren i kredit 10. rujna 2010. koji nije vratio i zbog toga je tuženik aktivirao sredstva osiguranja koja tužitelji potražuju postavljenim zahtjevom. Takav zahtjev tužitelja sud je pravilno utvrdio neosnovanim. Posljedično obveza vraćanja odobrenog kredita još uvijek je egzistentna.

Prvostupanjski je sud, protivno žalbenim navodima, pravilnom primjenom odredaba čl. 154. st. 1. i čl. 155. ZPP-a odlučio o tuženikovim troškovima potrebnim za vođenje parnice.

Slijedom navedenog, prema odredbi čl. 368. st. 1. ZPP-a presuđeno je kao u izreci.

Zagreb, 25. srpnja 2018.

Predsjednik vijeća
Ivica Omazić, v. r.

Za točnost otpisavka – ovlaštenu službenik
Brankica Curman